

Ocius hinc lectæ lauri succedis et umbræ
 Pallentis hederæ, necnon et pinguis olivæ :
 Dans miro nexam capiti de fonte coronam.
 Denique quos dudum sitientes ire per agros
 Cernebas miseros, studio florente monebas,
 Ut (fontis vitæ) clarissima cernere templa
 Irent, et votis peterent sibi dona salutis.
 Me quoque jamdudum charum quem ducis amicum,
 Talibus Audradum dictis, Hincmare, monebas :
 Ut vivas felix, monitis nunc utere nostris,
 Rumpere moras, cursu properans quo mœnia cernis.
 Fons ibi de medio sedis divederbat auras,
 Et mihi largitur vivos haurire saporos,
 Atque tibi faciam præcedens limina pandi.

Fictio poetica Audradi episcopi.

Credulus his equidem dictis festinus amici
 Explorare locum, cernens sed culmina veni.
 Sive fides horret dictu, seu fictio fratris
 Fama mox facili sancto me clausit ab imbri.
 Vertex cum subito paret de margine bino
 Sacrarum tereti fontem circumdare saxo,
 Si foret emensus, septem bis redderet ulnas
 Candida septeni species fulgebat in ulnis,
 Ac totidem mixtas nebulis obduxerat Euris.
 Illic dum frustra duodenis atteror horis,
 Tuque domi placidis celares tempora ramis,
 Incusare fidem cœpi fallacis amici,
 Nec desunt lacrymæ, cur te præcedere sivi.
 Occiduis quoque surgebant jam partibus umbræ,
 Vesper et Hesperias ornat lampade terras.
 Cum fletu victos oculos per mœnia volvo,
 Vocibus his Dominum, votis iterumque reposedens :
 O quicumque loci custos rectorque videris,
 O dignare sitim misero restinguere tantam !
 Mox de sede sacra vox est allata per auras :
 Sum rerum custos, sum vivi fontis origo,
 Sed sine vase suos mortalibus abnegat haustus :
 Sit cui cognoscas talis compacta figura,
 Scilicet ut calamis septenis surgat ab imo,
 Erigat et summum distinguens ausa cacumen,
 Ora quidem totidem colli de vertice flagrant.
 O quam gratisonis celebrabat talia verbis !
 Denum quid facerem, docuit sermone paterno.
 Curre domum, manibusque refer quæ mando, mi-

Aut si pauperies te illud non sinit habere,
 Invida seu furtim rapuit de nocte noverca,
 Aut si nulla domi mansit spes inveniendi.

A Audi consilium, cur his exureris auris ?
 Huc quidam juvenis, te nocte dieque frequentat,
 Et scypho nostris libamina fundit in aris :
 Olli nos nostris dedimus viridantia pratis
 Tecta, quibus maneat jussus, seu prosit amicis.
 Cygnea jamque sibi costinis atria gyrat,
 Utitur et claris nostro moderamine lymphis,
 Jam seu dives amat pictis recubare tapetis.
 Ocius accelerans, illi hæc mea dicta referto :
 Hospitio sanctam requiem meruisse fideles
 Sis memor ! o juvenis, nunc et sine fine valet.
 Auribus noc capiat, tectis te vimine textis
 Temperet atque sitim, somnum sub nocte quiete
 Sternat, et hærentes recreet per viscera fibras.
 Et prima cum luce dies dejecerit umbras,
 B Molliat argillam, primo vel sole tepescat,
 Et nota torquet specie, quam novit abunde :
 Obducat cera, ceramque recondat arena,
 Innocuos ignes juxta mox collocet illud,
 Æquet lance, metalla placet cum pondere libræ.
 Quæ commissa sibi meminit, lucrique memor sit
 Per quæ pollet ovans, nostris vernantibus aulis ;
 Ambabus manibus post omnia follibus efflet,
 Et vacuet formam cera, repleatque metallo.
 Post aliquod spatium, vas testis exuat assis,
 Effigiemque novam ferro diffumiget unco,
 Concilietque tuis manibus venerabile pignus.
 Illud huc tecum veniens deferre memento,
 Hoc libabis aquæ fontem salientis ad astra,
 Insuper et causam reseret quid vase figurem,
 C Et dubios verbis animos tibi firmet amicis
 Interea triplum solvat cum carmine nodum,
 Quem poterit fustum reserans ornare metallum
 Hunc tibi mente locans. Olli sic pangere mando
 In geminæ specie lunæ distinguitur orbis,
 Scilicet obscura claraque fugante tenebras,
 Luminis et faciem terras dum vertit ad imas,
 Altera pars cœlo tenebris obducta tenetur.
 Denique bis septem lumen mirabile visu
 Evomit in terris glomerata fronte diebus.
 Nam, mirum dictu ! crescunt dum lumina Phœbæ,
 Instituere Patres nimium solemnia Paschæ.
 Sed sursum pallens, ut primum condere lumen
 Cœperit, et terris nigra vilescere forma
 Ter septem numerant, quos non excedere soles
 Sit, sed in his licitum, sanctum solemnem requiri.
 Quid hic Pascha pium numerus, seu luna figurent
 Explicet : et triplum poterit dissolvere nodum.
 Hic memor esto, locum juvenis responsa capessant.

LIBER DE FONTE VITÆ.

Tum præsens juvenis referens hæc ordine jusso,
 Jussa refers, agnosco quidem mandata relatis,
 Immortale decus Domino, regnumque perenne
 Qui mihi dignatur geminas mandare salutes,
 Quique dedit vivo faciem perfundere rivo,

Vimineasque domus frondenti tegmine cessit :
 Excipit ac nostri scypho libamina voti,
 Illius haud dubium nobis præcepta tulisti.
 Da, dilecte, manum, necumque hac nocte quiesce,
 Florentemque domum jam nunc fidissimus intra,

Atque sedens animum recreato salubribus undis,
 Utere vel stratis somno sub nocte tapetis.
 Cætera quæque refers, aurora teste facessam.
 Non meritis indigna tuis tibi gloria crevit.
 Tanta, bonus hospes sacro de fonte bibisti,
 Namque vales doctis ægrum sanare loquelis
 En quæsitâ manus, quo vis properemus, amice?
 Næc fraudabo torum membris, nec pocula labris
 Illius æternum maneat per sæcula nomen
 Hospitis electi, qui me direxit ad aulam.
 Sed cum tanta tibi virtus laudesque manerent;
 Miror cur tantis voluisti subdere pœnis
 Me, qui nil nocui, juvenem sed semper amavi.
 Dicere si liceat, placitum culpabo magistri.
 Nam quondam placidis caneres cum vocibus odas,
 Me ceu dilectum, mulcebas carmine tali :
 Consule festinus, propria, dilecte, saluti.
 Te quoque paulatim præcedens limina pandam,
 Intra quæ salieps fons vivus verberat astra.
 Ficta fides placiti rapuit vestigia pacti,
 Conductoque loco veniens incognitus horror :
 Bisque quaterque vocans Hinemarum, vocibus addo.
 Hauribam vacuas crebra de voce loquelas
 Aure, tuque fidem velans, responsa negabas.
 Altitonans donec me misit partibus istis,
 Cunctaque quæ retuli, docuit sermone paterno.
 Confortare, precor, violet ne cura quietem ;
 Sit tibi nunc requies, spatjo sub noctis opacæ,
 Et veniente die dictis responsa parabo.
 Pallida luciferum sequitur jam filia solis,
 O meus Audrade, sospes sis, somnia linqvis,
 O venerande nimjs, sanqum me somnia linqvunt
 Principio lucis, pacti vel temporis hora.
 Perfice namque precor multum laudabilis hospes,
 Pignus : et exponas missum cum carmine nodum.
 Incipe nunc mecum cœlestis gratia carmen
 Æterni fontis, ciphri Paschalis, et horæ.
 Sit regi Domino virtus, laus, gloria semper,
 Illius et faciem precibus poscamus uterque,
 Sensibus ut nostris aspiret jussa fateri,
 Qui tibi differri jussit sua pocula, donec
 Æternum fatearis eum, credasque colasque.

De creatione mundi et hominis, cui Deus infundit vitam.

Incipe nunc mecum cœlestis gratia carmen
 Æterni fontis, ciphri paschalis et horæ.
 Vult etenim sciri, mundi qui tempora ducit,
 Pontum, telluremque, polosque creavit, et illis
 Ære subtili formam speciemque reducit,
 Astris qui cœlos, variis animalibus arva,
 E grege squamoso fluvios, volucrumque perornat
 Aera, post hominem fecit ratione repertum,
 Talibus et dictis effatur conditor illum.

Præceptum a Deo homini primo impositum, sub pœna amittendi fontis vitæ.

Quæque moventur in orbe novo, frondentque virent-
 Omnia trado tibi, mihimet tu subditus esto : [que ;
 Illa tuis vivant, nostris tu condite jussis.

A Confero multa tibi, nobis tu pauca rependas,
 Unius ut ligni tangas ne mala memento,
 Nam te de limo feci, vitæque replevi
 Ut semper vivas, si non neglexeris illud :
 Et mecum regnes, senio non fractus in ævum.
 Quod si de vetitâ gustaveris arbore malum,
 Continuo mortalis eris, captivus et ibis,
 Fonsque tibi vitæ claudetur cum paradiso.
 Nam te qui terræ dominum concedo manere,
 Carcere flammivomo, tristi nec torquet fumo,
 Horrisonique canis rabiem non cernere cogo,
 Nec feci gelidum tenebris sentire dolorem,
 Alterius fugias domini succumbere jussis.
 Cujus suggestu, misero si riseris actu,
 Quas retuli supra, merito succumbito pœnis.

B *Homo peccans amittit sibi et posteris fontem vitæ.*

Eheu ! qui primi recinam nunc facta parentis
 Qui sprevit præcepta Dei, vitamque reliquit,
 Et mortis domino consentit, et intulit orbi
 Atque suis natis, omni sobolique sequenti
 Quas meruit pœnas, domino mereatur iniquo.
 Qui vetiti malum ligni porrexerat Evæ,
 Eva viro, mortem cunctisque sequacibus ambo.
 Sic homo cum voluit, vitam pro morte reliquit.
 Incipe nunc mecum cœlestis gratia carmen
 Æterni fontis, ciphri paschalis, et horæ.

Ad quem revocatur a Deo per pœnitentiam.

Sed tamen Omnipotens rerum cui summa potestas,
 Quem fecit hominem doluit, miseratus et illum,
C Dulcibus alloquiis et celsa voce reclamat.
 Quo fugis, o factura mei ? per devia vallis
 Tendis ad ignotas et cæci carceris ædes.
 Sulphureasque domos, flammâs sine fine vomentes.
 Illic mors inimica sedens tua funera sarcit,
 Obvia mille tuo præmittens spicula cordi.
 Flecte, miser, cursum, quo sol consurgit eoo
 Est ubi nostra domus, et vivi fontis origo.
 Et septem palmæ faciem salientis amittant
 Fecundæ fructu, quarum non poma putrescunt.
 Temperies veris, flores et roscida mella,
 Et miranda suos emittunt gramina flores,
 Pulchrius in toto verum nil cernitur orbe.
 Huc plangens lacrymansque redi, veniamque preceris,

D Et votis exposece tibi pia pocula fontis,
 Et fructu palmæ peccati vincula solvi :
 Namque tuæ mortis, tu conscius esse videris.
 Hæc celebrante Deo clementi carmine verba,
 Infelix oculos, gressum nec flexit ad illum,
 Sed mortis dominum lethali fonte secutus,
 Excepit dignas tanto pro erimine pœnas
 Hostis ut agnovit revocari carmine victum,
 Fraude dolos acuit, figiturque cacumine culmi,
 Mortiferum pomum nexit, calanæque draconem
 Extulit, et virga signum pomu colubrique
 Ante patrem prolem suam : non intulit illis
 Vim, quod sponte sua cuncti periere sequentes.
 Sic victor serpens, victorum signa levavit,
 Et sibi per campos, urbesque domosque petivit

Et memora, æculpi simulaera, Deumque precari
Se jussit, hominumque geans sibi subdidit omne.

*Mittit Deus ad revocandum hominem prophetas, qui
nihil possunt in hac re.*

Incipe nunc mecum cœlestis gratia carmen
Æterni fontis, ciphri paschalis, et horæ.
Sed Deus æternus hominem sævire metallo
Indoluit, elegitque viros, quos esse prophetas
Jussit, et errantem docuit revocare parentem.
Hi Domini videre domum, fontemque biberunt
Gustavit palmæ fructum, sed nullus eorum,
Vincula nec potuit captivi solvere quisquam.

*Christus, fons vitæ æternus, hominem sua morte
redimit.*

Æqualis Patri donec de virgine natus
Filius advenit, homines retinere labentes,
Et revocare sibi mortis de carcere lapsos.
Ipse quidem præsens Dominus, hæc verba salutis,
Eloquio dulci saliens fons, intulit orbi :
Terrigenæ quicunque sitim restringere rivo
Vultis, æternum cursim contendite fontem.
Unicus ecce Dei fons vitæ, jure perenni
Effluo nunc largos vobis sitientibus imbres.
Namque meas hominum quisquis gustaverit undas,
Ultra non sitiet, felix sed vivet in ævum.
Cernitis ecce quidem præsentem corpore natum,
Me Patris æterni genitum sine temporis hora.
De me, deque Patre procedit Spiritus almus,
Quem septem palmæ faciem quæ fontis amictant,
Multiplici dono distinctæ, mystice signant.
Nam dederam mundo vitam, quam respuit Adam
Humano generi gignens lethale vanenum,
Unde fuit totum, mortis tenebrisque pererrat,
Illum qui feci, jam præsens ipse requiro.

Merito exelusum e paradiso.

Eligo namque hominem moriens absolvere letho,
Namque per excessum vitam pro morte reliquit,
Proque suis meritis paradisi perdidit aulam.
Cognitione Dei vacuus, simulacra deosque
Effligare sibi studuit, dominosque precari.
Hunc ego decrevi, soli mihi subdere colla.
Quid facit? ab furis rapitur deceptus amore,
Utque Deum veneratur eum, cui claustra gehennæ
Inferus et flammæ, tenebrisque obducta vorago,
Atra manet sedes, spirantibus undique flammis.
O factura mei, tristi sub sorte laborans!
Quam feci manibus faciem, vitæque replevi,
Ad me deflectas. Nam qui voco corpore sumpto
Te revocare volens, veni moriturus in orbem
Signifer ille quidem lethi, mortisque repertor
Talibus auditis, furiis accensus et ira,
Artibus insimulat fides; Sat possumus, inquit.
Cum mater hominum nostro sine numine tantum
Ediderit terris, culpatis nescia partus.
Conditor ille potens, cœli qui possidet arcem,
In terris hominem primum quem fecit, adivi,
Disjecitque suis clausum quem sepserat aulis,
Et mihi subjecti, et natos, vulgusque nepotum,

A Insuper et proprio complevi dogmate mundum.

Me sine nec prolem matris genuere maritis,
Ex quo nostra volens Adam præcepta secutus,
Seque suosque dedit nobis servire parentes :
Legibus his donec pacto quo nescia fractis,
Tantus in orbe puer, nullius criminis hæres
Intrat, et antiquas præsumit frangere leges.
Dum mihi prostratum, quærit sibi surgere mundum,
Hunc ego ter tentans hominem cognoscere purum
Arte mea volui; heu pulsus dubiusque recessi!
Ergo decet majora virum sentire pericla.
Mors mihi te sociam solito cum fœdere jungam,
Qui nisi cognoscat semper quid possit amica,
Esse potest totum revocet per carmina mundum.

B Quem mors alloquitur, regnaturum ubique terrarum.

Mors dedit econtra tales de pectore voces :
Fœdera si quæris, tacnum sum semper ubique,
Perfice quod gaudes, totas quam suscipit orbis,
Æmulus ille tuus morsu degustet amaro.
Erige, nil tardes, virgam, pomum colubrumque;
Quo lato digne Domijus veneraris in orbe,
Lexque manet, priscos subdens tibi jure colonos,
Illius in faciem victricia signa levato.
Humano qui more nisi tua sceptrâ sequatur,
Sorte mea calidam divellam corpore mentem.
Tuque potens animam rapies, raptamque tenebis,
Corpus in optata claudetur morte sepulchrum,
Sic quoque cessabit nostros irrumpere fines.
Dixerat, et dæmon, concusso culmine signi,
C Audet in æterno torquendus sulphuris igne
Infestare Dei faciem, pomum colubroque.

*Fons vitæ restauratur per Christum resurgentem a
mortis sepulchro.*

Incipe nunc mecum cœlestis gratia carmen
Æterni fontis, ciphri paschalis, et horæ.

At patiens Dominus hominum cui cura perennis,
Signa levat contra lignum, pomumque Deumque;
Pro furto pomi sacrum dans in cruce pomum.
Hujus non speciem potuit mors fere nec hydus,
Moxque fugam caperent, si non vis proxima Christi
Majestasque Dei Leviathan prenderet hamo,
Et natus hominis mortem moriendo necaret,
Qui ponens animam sancto commisit ab ore :
Protinus alma jubet, hostis sævissima colla
D Divinis stringi vinculis; torvumque draconem

Portas mortis effringentem.

Jam tormenta premunt suspecta, trahuntque ge-
[mentem
Ad portas erebi, Dominus quas obruit, atque
Tartara dirupit. Cæci tunc carceris ædes
Lux Deus irradians, evertit luce tenebras.

Et eripientem e faucibus draconis homines.

O nova captivis facies tunc visa Tonantis,
Qui genus humanum rapuit de fauce draconis.
Vincula dissolvit, prædam patrique reduxit,
Armillaque tetras percussit cuspide fauces,
Posse nec indulsit sanari vulnus apertum

Tunc mortus morsus prædictus voce prophetæ ^a
 Exstitit, et partem rapuit, partemque reliquit.
 Primus et ad vitam devicta morte triumphans,
 Ter redeunte die, post hæc surrexit ab umbris
 Christus, et e tenebris lumen resplenduit orbi.
 Ut sol post tenebras consurgit luce coruscus,
 Condere quem densæ nunquam potuere tenebræ.
 Sic chaos exsuperans Christus, de morte migravit,
 Atque pium celebri cum nomine Pascha sacravit.
 Quo transivit enim lux est, et vita perennis,
 Dans formam nobis tenebris exsurgere posse,
 Si tamen illius celebremus dogmatis horam,
 Lumine quam lunæ numero signavit et almo.
 Inferiora legas, si vis hæc carmina nosse.

Explicatio mystica Paschatis et ejus dierum.

Perfice nunc mecum cœlestis gratia carmen
 Æterni fontis, ciphri paschalis, et horæ.
 Nunc audi, frater, quæ sit displosio nodi.
 In gemina specie lunæ distinguitur orbis,
 Scilicet obscura, clarique fugante tenebras.
 Dicitur hac specie pars terræ, parsque polorum.

Luna hominis figura.

Effigies hominis, manibus plasmata creantis.
 Hactenus et terris conversum lumen ad illum
 Vertere luna monet, quæ dum sua lumina terris
 Volvit et ad cœlum, tenebris obducta tenetur.
 Dat hominis formam, qui dum terrestria quærit,
 Ingenii lumen terras convertit ad imas :
 Excipit et vulgi gaudens dum murmure laudes,
 Dispectus cœlo, tenebris obductus habetur.

Celebratio Paschæ prohibetur ante lunam xv.

Interea minimum poterit solemnitas haberi,
 Bis etenim septem glomerata fronte diebus
 Evomit in terris lumen mirabile luna,
 In quibus est vetitum sanctum solemne requiri.
 Qui duo, quæ Christum præcedunt tempora signant,
 Ante datam legem primum, sub lege secundum.
 Per quæ terrigenæ peccati pondere pressi
 Ingenium vitæ sibimet conferre volentes,
 Indigni cœlo, tenebris mersere senectam,
 Morte nec abjecta, meruerunt cernere Pascha.

^a Ose. XIII, 14.

A Sed sursum pallens, ut primum condere lumen
 Cœperit, et terris nigra vilescere forma :
 Ter septem numerant, quos non excedere soles
 Sit, sed in his licitum, sanctum solemne requiri.
 Sic lacrymans, primum cœlo cum vertere vitam
 Cœperit, et terris vilis despectus et esse.
 Jam cœlo clarus, ter septem supputet illud,
 Scilicet in mundo, Christi quo gratia fulget
 Tempus : et ex toto conversus corde requirat
 Pascha salutiferum, celebri ratione repertum.
 Deque tenebrosa saliens caligine noctis,
 Transeat ad lucem, Christus quam contulit orbi :
 Ut, tribuente Deo, felix per sæcula vivat.

Perfice nunc mecum cœlestis gratia carmen
 B Æterni fontis, ciphri paschalis, et horæ.
 Auxiliante Deo cujus mihi verba tulisti,
 Arcanum fidei reserans, sub nomine Paschæ,
 Explicui : triplum potuique resolvere nodum.
 Marginis et geminas cecini jam forte figuras,
 Clara septenis specie qui fulget in ulnis,
 Ac totidem mixtis variatur cortice nigro.
 Vos quoque jam fudi, venerabile pignus honoris,
 Septenis calamis, horis totidemque ter ornans.
 Hoc fine quisque sitit, frustra contendit ad umbras
 Æterni fontis, hic est sapientia patris ;
 Non intrabit enim commercia pectoris atri,
 Subdita peccatis nec mens amplectitur illam.
 Spiritus ipse Dei, sed qua dignissimus hospes
 Expurgans vitiis, septeno munere dotat,
 C Perpetuoque sibi mensuram dedicat aulam,
 Hæc sitiens lymphas poterit haurire salubres.
 Hoc vas quisquis habet, fontis festinet ad undas.
 Hauriat et sacris fundat libamen in aris.
 Cursibus æthereis, sonitus fit maximus orbi,
 Qui tegit hunc sonito, monuit me sensibus imis.
 Hæc, Audrade, tibi modulari carmine dulci,
 Pignora chara satis, recinas quæ sæpius oro.
 Sic quoque felici tractabis gutture fontem
 Quæsitum, longo certamine, dulcis amice.
 Maxima dona tibi cœlestis gratia confert.
 Hæc memor esto mei, sacris cum funderis aris,
 Obsecro, mi frater, nunc felicissimus esto.

EXCERPTA LIBRI REVELATIONUM

Quas AUDRADUS MODICUS scripsit anno Christi 853.

(Apud du Chesn., Script. Rer. Franc., t. II, p. 390, ex ms. cod. eruditissimi viri Jacobi Sirmondi.)

CAPUT VIII.

Et ecce descendens Dominus, et cum eo omnes
 sancti. Et sedit in confinio ætheris et aeris. Tunc
 sol obscuratus est tribus continuis diebus, et luna
 tribus eisdem noctibus, et nullum radium in hoc
 spatio fuderunt in terram, cum nulla nube tegerentur.
 Jussitque Dominus ante se venire omnes princi-

D pes Ecclesiarum. Qui mox adfuerunt, et adorave-
 runt. Cumque benedixisset eos, dixit : Cujus culpæ
 est, fratres amantissimi, quod sic atteritur et vexatur
 hæreditas mea, quam redemit Pater sanguine
 meo? At quidam eorum dixerunt : Domine, culpa
 regum est. Dixit igitur Deus : Qui sunt hi reges?
 Non cognovi, non constitui. Responderunt, et æxe-